

PIRNIČE

Vikrče

Naselje Vikrče se prvič omenja že leta 1394. Leži tik pod skoraj navpičnimi pečinami Grmade. Na teh navpičnih skalah je eno najbolj obiskanih plezališč Turnc.

Tu blizu je tudi poznana šmarnogorska gostilna Kovač z dobro domačo hrano. V Vikrčah se začne gozdna učna pot, ki poteka po pobočjih Grmade (676 m) in Šmarne gore (669 m).

Leta 1933 so med Vikrčami in Mednom zgradili brv – lesen viseči most za pešce in kolesarje. V Vikrčah sta ustvarjala dva priznana slovenska kulturna delavca, pesnica Lili Novy in priljubljeni skladatelj otroških pesmi Janez Bitenc.

Zavrh pod Šmarno goro

Zavrh leži sredi idilične gozdne pokrajine na severnem vznožju Šmarne gore. Naselje je dostopno po cesti iz Spodnjih Pirnič. V Zavrhu se je rodil največji slovenski planinec, domoljub in skladatelj, duhovnik Jakob Aljaž (1845-1927). Leta 1895 je na Trigavu postavil stolp, ki je še danes svojevrsten simbol slovenstva. V Zavrhu je na ogled njegova rojstna hiša s spominsko ploščo. Tu deluje tudi Lovska družina Šmarna gora, organizatorica mednarodnega tekmovanja v streljanju na glinaste golobe.

Na pobočju Gradišča pod Grmado je manjša kraška jama, imenovana Matajževa jama. Vhod vanjo je preko strmih, a prehodnih sten.

TURISTIČNO DRUŠTVO PIRNIČE
Zgornje Pirniče 6, 1215 Medvode
Telefon : 01 362 30 60
www.tzm.si

Založila: Turistična zveza Medvode, www.tzm.si
Fotografije: TRIP s.p.
Besedilo: TRIP s.p.
Naklada: 1000 izvodov, september 2011

Občina
Medvode

Medvode,
zelena
vrata
glavnega

Kraji na izraziti savski terasi med Medvodami in šmarnogorsko Grmado: **Verje, Zgornje Pirniče, Spodnje Pirniče ter Vikrče in Zavrh pod Šmarno goro** so vasi, ki spadajo v Turistično društvo Pirniče, občina Medvode.

Glavnina njiv, polj in travnikov je pod vasmi, ob reki Savi. Med njimi se prepletajo sprehajalne poti, slikovite in zanimive v vseh letnih časih. Najbolj zanimiva je tista, ki gre od Vikrč ob Savi vse do sotočja pri Medvodah. Polja in zelena oaza ob Savi so tudi priljubljena gnezdišča ptic, med katerimi je vsako leto več rac in sivih čapelj. Sredi polj, pod Spodnjimi Pirničami, je razmeroma močan hipotermalni izvir Straža s temperaturo vode od 18 do 23 °C in pretokom od 6 do 8 l/s, ob njem pa naravno mokrišče z zanimivim redkim rastlinjem in bogato favno.

Verje

Kraj Verje leži na levem bregu reke Save, nad jezom Hidroelektrarne Medvode in se razteza na južna pobočja osamelca Brezovca. Vas ima idealno lego in lep razgled na Medvode in vasi na nasprotnem bregu reke Save. V središču je picerija Harlekin.

Med gradnjo hidroelektrarne so tu našli bronasto sekiro, kar priča o naselitvi teh krajev že v bronasti dobi. Ta dragocena sekira je tudi najstarejša najdba na širšem območju Medvod.

Zgornje Pirniče

Naselje med Spodnjimi Pirničami in Verjem, ob cesti Tacen – Medvode, je s svojo urbano infrastrukturo tudi sedež Krajevne skupnosti in Turističnega društva Pirniče. Osnovno šolo, ki je bila dokončana 1975. leta, obiskujejo učenci iz vseh okoliških krajev. V stari šoli, ki je bila zgrajena že daljnega 1886. leta pa domuje otroški vrtec. Tu je tudi pravkar obnovljen Dom krajanov, poznan po predstavah KUD Pirniče Oder treh herojev. KUD Pirniče že več kot 30 let organizira tudi Ostrovharjeva srečanja, poimenovana po partizanskem pesniku Otu Vrhuncu – Ostrovharju. Ta srečanja so dnevi kulture mladih na mednarodni ravni, tu nastopajo gledališča z različnimi žanrskimi pristopi. K utripu kraja pa prispevata, vsak s svojo pestro dejavnostjo, tudi Gasilsko Društvo Zg. Pirniče, ki je leta 2001 praznovalo 100-letnico delovanja, in poznana gostilna Mihovec s svojim ansambлом. Sredi kraja sta v osnovi gotška cerkev sv. Tomaža, ki je bila sredi 17. stoletja temeljito prezidana, in župnijska cerkev Marijinega vnebovzjetja, ki jo krasijo kipi apostolov, delo domače ljudske umetnice Brigite Juvan. Tudi slika nad korom je delo domačina, slikarja An treja Miletarova, križev pot pa je prispeval slikar Tom iz Perko.

Spodnje Pirniče

Tu se cesta, ki pelje iz Tacna, odcepi proti Smledniku. Na začetku vasi je vaška cerkev sv. Križa, ki se prvič omenja že leta 1392, današnja stavba pa je iz druge polovice 19. stoletja. Zaradi številnih novih hiš se je število prebivalcev v vasi med letoma 1961 in 2000 skoraj podvojilo. Tu ima sedež tudi Gasilsko društvo Spodnje Pirniče, Vikrče in Zavrh, ki že od 1922. leta živi s temi kraji in aktivno sodeluje na vseh področjih vaškega življenja.

V Spodnjih Pirničah je tudi rojstna hiša narodnega heroja Franca Rozmana Staneta, komandanta Glavnega štaba NOV Slovenije, v kateri je urejen muzej. Tu je bil rojen tudi

narodni heroj Tine Rožanc, po katerem nosi ime znamenita folklorna skupina s sedežem v Ljubljani.

